

ДМИТРО ПАВЛИЧКО: ПОСТАТЬ ОЧИМА СУЧАСНИКІВ

27–28 травня 2005 р. у Дрогобицькому державного педагогічному університеті ім. Івана Франка відбулася міжнародна наукова конференція “Дмитро Павличко: літературна творчість і громадсько-політична діяльність”. Організували її Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І. Франка, Інститут літератури ім. Т. Шевченка НАН України та Музей Івана Франка у Нагуєвичах. Ініціатор конференції — професор Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка Михайло Шалата. Почесний гість конференції — поет і державний діяч, лауреат Шевченківської премії Дмитро Павличко.

Перший день (27 травня, Дрогобич) роботи міжнародної конференції був представлений низкою заходів, зокрема пленарним засіданням, покладанням квітів до пам’ятника І. Франкові, засіданням секцій, а також творчим вечором Д. Павличка й тематичним концертом, що відбулися у стінах Музично-драматичного театру ім. Юрія Дрогобича.

Другий день (28 травня, Дрогобич — Нагуєвичі) роботи міжнародної конференції був представлений підсумковим пленарним засіданням (актова зала Дрогобицького педуніверситету), а також “круглим столом”, присвяченим І. Франкові (Музей Івана Франка у Нагуєвичах).

Програма конференції “Дмитро Павличко: літературна творчість і громадсько-політична діяльність” охопила чималу кількість учасників з України. Серед них: *М. Жулинський* (Київ), *М. Ільницький* (Львів), *Р. Лубківський* (Львів), *В. Дончик* (Київ), *Л. Мороз* (Київ), *Р. Гром’як* (Тернопіль), *Б. Мельничук* (Чернівці), *М. Шалата*, *М. Гольберг*, *Л. Краснова*, *Є. Пшеничний*, *М. Зиморя*, *Р. Мних* (Дрогобич) та з-за кордону — *С. Козак* (Варшава, Польща), *В. Рагойша* (Мінськ, Білорусь), *О. Колянчук* (Перемишль, Польща), *Я. Грицков’ян* (Кошалін, Польща), *Ю. Бача* (Пряшів, Словаччина).

Проблемно-тематичні обрії конференції знайшли своє яскраве втілення у розгалуженій мозаїці секційних засідань: “Дмитро Павличко: особистість; оригінальна творчість”, “Д. Павличко у міжнаціональних зв’язках”, “Виховне значення творчості Д. Павличка. Пісні на слова поета”, “Д. Павличко і рідна українська мова”.

Багатогранна діяльність Д. Павличка у контексті міжнародної наукової конференції набула статусу особливого соціокультурного феномену, окреслюваного доповідачами за допомогою категорій — “багатоформатність”, “різноспрямованість”, “поліаспектність”. Павличко-поет, Павличко-перекладач, Павличко-літературний критик, Павличко-політик — усі ці конструктивні елементи розглядалися під час конференції як домінуючі штрихи єдиного гетерогенного тексту, єдиної багатовимірної реальності, якою виступає на теренах сучасної української геокультурної й геополітичної дійсності постать Д. Павличка.

Ключовим поняттям, яке дозволило глибше збагнути специфічну природу багатогранної діяльності Д. Павличка, стало поняття “універсалізму”. *А. Погрібний* розгорнув перед аудиторією концептуальне бачення літературного типу письменника-універсаліста в українській культурі, накреслюючи естафетну парадигму: П. Куліш — Б. Грінченко — І. Франко — Д. Павличко. Мотиваційним підґрунтям для укладання такої парадигми була, на думку А. Погрібного, недосформованість української нації. Поглибив і значно розширив думки з приводу феномену універсалізму під час свого виступу *М. Гольберг*. Він наголосив на тому, що слід розрізняти два поняття: енциклопедизм і універсалізм. Енциклопедизм діяча культури передбачає володіння широкими знаннями у різних галузях культури, зацікавлення різними її сферами. Універсалізм означає не лише наявність знань, а й активну культуротворчу діяльність. Тут ідеться не лише про сприйняття досягнень науки, культури в цілому, а й про їхній розвиток, про створення нових знань, нових цінностей. Одна із найвизначальніших рис універсалізму, на думку М. Гольберга, пов’язана з тим, що особистість не лише сприймає, не лише репродукує і передає надбання культури іншим, а сама стає важливим фактором її розвитку. Доповіди *Л. Мороз* та *В. Дончика*

розгорнули перед аудиторією цілісний образ Д. Павличка як людини чину й послідовного утверджувача української національної ідеї.

28 травня 2005 року в Нагуєвичах відбувся “круглий стіл” на тему “Іван Франко і сучасний український літературний процес” (вів Д. Павличко). Серед актуальних питань “круглого столу” яскраво виділяються такі: поняття сучасного літературного процесу (*В. Дончик*); проблеми сучасної національної бібліографії (*Є. Пшеничний*); І. Франко і сучасна літературна молодь (*А. Погрібний*); універсалізм І. Франка, традиція як феномен вибірковості літературно-культурної спадщини, уникання цитатної редуції, об’єктивність методологічних підходів щодо осмислення феномену творчості І. Франка (*М. Гольберг*) та ін. У рамках “круглого столу” також відбулася презентація дрогобицького видання книжки Д. Павличка “Задивлений в будущину: Поезії про Івана Франка” (Дрогобич: Коло, 2005). Провели презентацію завідувач кафедри теорії та історії української літератури ДДПУ імені І. Франка *Є. Пшеничний* та директор Дрогобицького видавництва “Коло” *М. Походжай*.

Як зауважив Д. Павличко, “книжка ця в моїй творчості має певне значення, бо вона показує, хто був моїм натхненником і вчителем у літературі. Малюючи образ Франка, я поступово намагався доростати до розуміння його суперечливого генія”. Заключним акордом книжки стала післямова М. Шалати із промовистою назвою “Да святиться навіки Франко!”, у якій авторові вдалося влучно схопити специфіку творчого діалогу поміж Д. Павличком та І. Франком. М. Шалата наголошує: “Хто кого здатен краще оцінити, як поет поета?! Іван Франко і Дмитро Павличко – геніальний Учитель і його видатний “semper tiro” (“завжди учень”): блискуча літературна спадкоємність!”.

Знаковою подією, котра також відбулася у Музеї Івана Франка в Нагуєвичах під час “круглого столу”, була презентація тритомника вибраних творів і праць І. Франка (Дрогобич: Коло, 2004), виданого науковцями кафедри теорії та історії української літератури ДДПУ імені І. Франка.

м. Дрогобич

Вікторія Дуркалевич

